Münsteri napló

Kedves Olvasó!

Ez a naplórészlet azért született, hogy első kézből lehessen olvasni egy teljes hasadék zárásának örömteli részleteiről. Amikor valaki megtudja (remélhetőleg még az anyaméhben levő gyermekéről), hogy hasadéka lesz, kétségbeesve keres információk után. Ekkor előbb-utóbb megtalálja ezt a honlapot, töméntelen sok véleményen és beszámolón kell keresztülverekednie magát, éjszakákat áldozva erre, és a végén oly nehéz a döntés: a gazdagok faxnija-e a „külföldre hurcolás", vagy sem. Minden kórház magát dicséri. Jóformán szimpátia alapján tud csak dönteni a szülő.

MIT TEGYEK?

Röviden választ adok (inkompetenciám teljes tudatában) : azok számára, akiknek anyagi helyzete olyan, hogy legalább egy autójuk van, nem engedhetik meg maguknak, hogy kockáztatnak, és nem viszik Münsterbe operálandó gyermekük. Egy autó árát egyértelműen megéri a két műtét. Inkább járjatok tömegközlekedve, de ne terheljétek életeteket azzal, hogy ezen akartok spórolni! Jó szándékúak és tehetségesek a magyar orvosok, de sem olyan rutinjuk, sem olyan felszereltségük nincs, mint a münsterieknek.

Akkor hát rajta, olvassátok történetünket!

Réka első műtétje (ajakzárása) – 2006. október 25.

A képek, egy film és egyebek a http://www.bences.hu/z/munster helyen találhatóak. A második műtét képei (ehhez képest fél évvel későbbről) a http://www.bences.hu/z/munster2 oldalon.

Akik lusták végigolvasni: ezeket érdemes magatokkal hozni hasonló esetben (amire talán nem gondol az ember) :

* U alakú kispárnát, takarókat (vékonyat-vastagot) a gyereknek
* német-magyar szótárat, ne frusztráljanak a milliószor látott ismeretlen mondatok,
 és hogy az ebédjegyhez járó ételeket megtaláld (és ne fizetőseket végy helyette)
 Ad abszurdum érdemes felpörgetni (akár tanfolyammal is) feledésbe merült
 német-tudományunkat, az angol/francia/magyar :) csak 95%-ban segít ki.
* kétfejes tejszívógépet (a „kórházi kéket"), szívófejeket (névvel), plusz szelepgumikat
* popsitörlőt (itt csak vizezett kendőt használnak)
* zenei CD-t a gyereknek nyugtatóul, lehet pl. zongoramuzsika is.
* körömvágó ollót
* bicskát mindenféle nyitóval
* mosószert
* esernyőt
* száraz tésztát, teát lehet ott is kapni azonos áron, de nem árt, ha van, főleg az 1. vacsorára
* nylonzsákokat a sokfelé szortírozott szemeteknek
* ha saját notebook: hozzá ethernet kábelt (van ott két dugalj az internetcafében ;)) - hamarost lesz wlan is a Familienhausban.
* ha a Familienhaus-ból akarsz modemmel internetezni: (kimenő0)019231770
* elegendő olvasnivalót
* bioptron lámpát :)
* homeopátiás szereket (vérzés, izomhúzódás, fájdalom stb. ellen) :)
* Esetleg Münster térképet, akár a maps.google.com alól nyomtatva (keress rá: Münster, Albert-Schweitzer-Strasse 33, UKM)
* Telefonszámos listát; Wilfried Ristow, Awolin autó (Ddorf-Mnstr):
 0049 230113203, w.ristow@t-online.de - de ha netán nem alkalmas neki:
 0049 251521166 Peter Becks, de őt nem próbáltuk, csak újsághirdetésben volt.
 Előre érdemes telefonon egyeztetni a Familienhaus vagy Elternhaus szobáit.
 (F.h:0049 251981550, illetve E.h:0049 2518355035)
 E számok közül sok rajta van a webes "Münsterben jártunk" információs lapon.

--
Néhány szót, amit ezekben a napokban szótáraztam ki, megtalálhattok itt:
http://www.bences.hu/z/munster/munster_szavak.xls , ugyanitt nyelvtani összefoglaló: .../z/munster/nyelvtan.doc
A fordított anyag + eredeti változatai: www.osb.hu/z/ung.zip

2006. október 23.

Bori már fél ötkor fent volt, és Réka pont jól igazodott a naphoz, mert a háromkor fejt tejet egyből meg is itta ötkor, és vissza is aludt. Aztán jöttek Mamóka+Papó, puszi sok, indulás. Jól haladtunk az autópályán is, és Budapesten is - szerencsénk volt, nem zárták le még a repülőtérre vezető utat (csak mikor Papó visszafelé ment).

Kedves volt mindenki velünk. Hamar ránk talált a másik magyar család is, Gyuri+Anett. Sorbaálltunk, odajutottunk hamar a pulthoz, ahol egy fiatal fiú nézte az útleveleket (a repülőjegy-helyettesítő számot meg sem nézte). Hála a nálunk otthon levő babamérlegnek (aminek talán ennyi volt az össz haszna egész pályafutása alatt), nem voltak túlsúlyosak a bőröndök a bejelentkezéskor, a kézitáskákat is elfogadták "kézitáskának". Még sok idő volt a beszállásig, tisztába tette Bori Rékát, kipróbálta a félig elfelejtett pin-kódot a sokpénzes kártyához, és még papírzsebkendőt is tudtam venni.

Hátra volt még, hogy odamenjünk a buszokhoz. Előzékenyen értünk jött ugyanaz a pultos fiú, aki a legelején foglalkozott velünk, és a hosszan kígyózó sor elejére vezetett minket babakocsistul. Felszálltunk az alacsony padlójú buszra - még jött két ember, és már indultunk is.

Palkó jótanácsára nem a szárnyak fölé ültünk, hogy lehessen fényképezni, filmezni. Hamarost el is indultunk (készültek is képek dögivel). Bori ült Rékával az ablak mellett, középen én, belül pedig egy német bácsika.
Túloldalon is hárman ültek egymás mellett.

Az elején a szépen felöltözött kísérőhölgyek megmutogatták a teendőket baleset esetére, hogy hol van az oxigénmaszk, a mentőmellény és az egyéb kellékek.

Nemsokára odagurult a repülő a kifutópályához, és pontban 9.25-kor (akkorra volt kiírva) már indult is, és igencsak odanyomott mindenkit az üléshez. Réka teljesen jól bírta. Filmeztem a felszállást végig, jó élmény volt.

Aztán egyre kevésbé látszottak már a házak, gyárak, folyók, erdők - csak felhőtakaró nyújtózkodott alattunk, az is egyre mélyebben. Már ki lehetett kötni a biztonsági öveket (Réka kapott sajátot, melyet Boriéhoz kellett kapcsolni).

Telt s múlt az idő, hol látszott néhány barna hegy-völgy, hol nem. Hoztak meleg italokat (kaját nem - azért is volt olcsó a járat, csak 3400 volt egy útra fejenként), sorsjegyet, szemetesnájlont. Egyszer csak megint megszólalt a pilóta, hogy készül a leszállásra.

Németországban jóval mufurcabb volt az idő, mint Magyarországon - rázkódott a repülő rendesen, amikor beértünk abba a sávba, ami a felhők alatt volt.

Egyre közeledett a föld, érezhető volt, hogy már csak néhány száz... már csak néhány méter... s aztán döccent a kerék, leértünk. Meg is tapsolták a szép hölgyek a pilótát. Fékezés, gurulás. Végül tolatva parkolt be a repülő a megfelelő kijárathoz.

Átjutottunk a vámvizsgálaton mindannyian, összevártuk egymást a másik magyar családdal, gyorsan néhány telefonüzenetet küldtünk (mert a repülőn nem lehetett bekapcsolva tartani). Aztán elindultunk, hogy megkeressük az Awolin autót, ami Dortmundból Münsterbe kellett, hogy vigyen. Nem találtuk. Telefonáltam (szerencsére, Bori ötletére, fel volt nálam írva a száma). Mondta (angolul), hogy öt perc, és ott van. Aztán tényleg meg is jött - akkora tere volt az autónak, hogy össze sem kellett csukni a babakocsikat. Automata váltós autó volt, mert a bácsinak rossz volt az egyik lába. Kedves volt velünk ő is. Így, hogy hatan mentünk, 85 euró volt az út - 3 embernek 65, mert akkor csak személyautóval viszi őket, és egy főre esően az drágább.

Végül megérkeztünk Münsterbe, a Familienhaus-ba. Nagyon kedves volt a portán mindenki, bár angolul nem tudott az önkéntes fiú, mégis meg tudtuk valahogy értetni magunkat. Pl. a rossz hűtő helyett egyből hozott egy sokkal nagyobb másikat, ami működött. A 104-es lett a mi szobánk, földszinti (így a kerti vadkacsák gyakran megjelentek az ajtónknál morzsáért, Réka nagy örömére - fénykép is készült erről). A két ágy, ami a szobában volt, nem volt egyforma, és nem is volt egyszerű egyben tartani őket. Házaspárok tehát előre "készüljenek" eme összetevőre. Egyébként is erőteljes érzelmi elapadás jellemző ezekre a napokra, nem kell ezen meglepődni adott esetben. Semmi kedve az embernek semmihez azon kívül, ami a célirányos feladat.

Megmutatta a házat a főnéni (jellegzetes germán asszony), megtudtuk azt is, hogy hová érdemes menni olcsón vásárolni (Ratio nevű áruházba), s hogy olcsóbb napijegyet venni a buszra, mint két rendes jegyet oda-vissza. Némi készülődés után nekiindultunk - Réka borira kötve a kendőben.

Épp az orrunk előtt ment el a 20-as busz, és jó ritkán jár (húszpercenként), de aztán, mikor már épp kezdtünk azon gondolkozni, hogy elmegyünk gyalog, csak megjött. Kedvesek a buszon is, nincs tülekedés. Meglepő módon a buszban történő "hátrafelé terelés" nemcsak nyilakkal van megoldva, hanem van egy korlát-féle is, rögtön a sofőr mögött, ami csak az egyik irányban hajlik, így bemenni még be lehet a busz belsejébe, de onnan kijutni csak hátrafelé lehet.

Egyből adtak Borinak helyet Rékával. Egyébként is meglepő, hogy mennyivel visszafogottabban, lassabban mennek az autók itt Münsterben, mint mondjuk Győrött, pedig az utak szélessége meg a forgalom nem indokolja ezt. Rengeteg a biciklis - sok itt az egyetemista is - állítólag egész Európában ebben a városban van a legtöbb kerékpár.

Ettünk kolbászt, még az áruház előtt, mert már nagyon éhesek voltunk. Semmi mást nem lehetett ott kapni, csak egyféle kolbászt, és hozzá finom zsömlét és kechupot. A néni egyből felszelte a kolbászt valami fém darálógéppel, és már adta is.

Odabent aztán már jobb állapotban tudtunk téblábolni.Vettünk minden finomságot, kecsketejet, sajtokat, kekszeket, zöldséget és gyümölcsöt, pelust. Nem volt akkora tülekedés, mint nálunk egy Tescoban. Nem értettük, miért ilyen nyugis itt mindenki.

Hazaértünk a busszal - a másik magyar család pedig akkor indult útnak. Meg is kapták hát a napijegyünket.

Este ettünk a közös konyha-étkezőben, ami mindennel fel van szerelve (persze mosogatógéppel is). Réka annyira jól viselkedett mindvégig, hogy hihetetlen. Persze a házban is tündéri volt, de a boltokban is, a buszon is, a repülőn is.

A házirend a Familienhausban meglepően szigorú, de ettől van itt olyan szép rend, tisztaság. "Csöndes cipőben mászkáljunk", "Ne együnk a szobákban", a szemét szelektív gyűjtése is kötelező. Ugyanakkor a bejárati résznél van süti+kávé is az itt lakók számára, sőt egy becsületkasszás hűtőszekrény is, üdítőitalokkal, hogy mindenki jól érezhesse magát.

Este még próbáltuk felhívni az orvost, sikertelenül. Internet elérést csak holnapra ígért a recepciós néni, úgyhogy csak néhány képet tettem át a fényképezőről a telefonra, és küldtem el Mamókának. Elég korán, 7.40-kor már lefeküdt Bori, ami nem csoda - előző éjjel alig 3 órát aludt.

--
2006. október 24.

Kapkodva értünk csak oda a kórházba 8.15-re, és rengeteget kellett gyalogolnunk épületen belül. Komoly tanulság, hogy érdemes **pontosan** egyeztetni a találkozási helyet (és időt). Pl. legyen az a "Fogászati épület, B találkozási pont", de ne "ott lenn a portánál", mert abból több is van. (Vagy akár lehet egyből a célpont: West 18B, és akkor liftezgetni sem kell, meg futárlegényeket küldözgetni, míg sikerül előásni a magyarokat.) Közben egyszer haza is szaladtam az otthon maradt hordozókendőért, de ezalatt sem jött meg a minket fogadó doktor. Végül egy orvostanhallgató jött értünk, és kísért fel egy egészen máshol levő épületrészbe, a "West 18B"-be, azaz a nyugati torony 18. emeletére. A kilátás az remek volt innen.

Először Réka vizsgálata kezdődött el. Kisült, hogy a táskát a várakozóhelyen felejtettem, rohanás vissza érte; megvolt. Elég lassan, döcögősen indultak a dolgok, mondta is Bori, hogy ez a délelőtt akár egy magyar kórházban is történhetett volna. Bár nagyon kedves volt a doktor néni, el kellett mennie valami konferenciaterembe egy órára, és elég későn kezdték el vizsgálni a másik kisbabát (Lídiát). Közben Bori használni akarta a helyi fejőgépet, és lehetett is, de különös módon csak egy szívófeje volt.

Elmentünk aztán sétálni, Bori aludt kicsit itthon, mert a minket fogadó Seper doktor még mindig nem volt sehol.

Aztán egyszer csak felpörögtek az események, és a vége egészen remek lett, mindenkivel beszéltünk. Ott volt az altatóorvos, hasadékos főorvos (Joos professzor, aki olyan viccesen néz ki első látásra, hogy épp hogy csak oda nem dob az ember neki egy százast, hogy vegyen rajta néhány zsemlét), Piffkó doktor, aki magyar, és 15 éve ott műti a hasadékos vagy balesetes arcokat), szóval mindenki megnyugodva távozott a kórházból: holnap lesz a műtét, és mindenki mindent tud, amit tudnia kell. Kedves pillanatok voltak, ahogy pl. Piffkó doktor arcához emelte, orrához orrolta a kislányunkat, aki persze fülig szájjal mosolygott – olyan fülig szájjal, amilyen már holnap ilyenkor nem lesz neki. Seper doktor megmondta előre őszintén a hátulütőket is: ahol seb van, ott heg is lesz, mégpedig (többé-kevésbé) látható módon. Hallottunk statisztikákat az esetleges utólagos garatszűkítő műtétekről (2%!). Hangsúlyozták, hogy a hasadékos gyermek is "ugyanolyan, mint más". De az is kiderült, hogy ezt a magyarok miatt kell hangsúlyozni, mert itt a környéken ez teljesen bevett hozzáállás. Látszik képeken, hogy egy 16 éves Down-kóros lány ugyanolyan vagányan tud öltözni, mint társai, s hogy az orrszondát lobogtatva nagy büszkén jöttek a kórházi iskolába a kislányok, kicsit sem érezték zavarban magukat. Vagy: ágyastul, infúziústul, kacsástul toltak le betegeket a kávézóba. Persze rengeteg ilyen témájú (és egyéb, újdonsült szülőknek szóló) ingyenes, igényes kiadvány található mindenfelé.

A falon a köszönő képek közt egy kedves felirat: "Ich weinte, weil ich keine Schuhe hatte, bis ich jemanden traf, der keine Füße hatten" - amennyire megértettem, ez valami olyasmit jelenthet, hogy "Sírtam, mert nincs cipőn, ugyanis ma találkoztam valakivel, akinek pedig nincs lába".

Van egy könyv, irtó jó: Christine Nöstlinger, Jutta Bauer: "Ein und Alles". Ebben van egy kép, hogy egy kisfiú ad egy nyalást a fagyijából az út mellett ülő hajléktalannak. Meg az álvallásosról is. (Le is fényképeztem.)

2006. október 25.

5-kor lehetett volna utoljára enni, ehhez képest aztán fél 6 lett az a záróidőpont. Fél 8-ra kellett bemenni - csak Bori ment fel először, én még lent tologattam a hűvös őszi reggelen a paplannal feltornyozott babakocsit.

Aztán lejött Bori, mentünk reggelizni (közben szép kiállítást néztünk, patchwork-ökkel, le is fényképeztük). Árnicát kapott Réka ekkor Boritól (homeopátiás szert). Elvileg 9-re kellett odamenni, de 8.45-kor már csöngött Bori telefonja (Anett hívta), hogy menjünk, keresnek.

9.15-kor tolták be Réka babakocsiját a műtőbe. Dél körül mehettünk be érte, ott egy órán át ébredezett az altatásból. Klaus doktor és egy másik, szőke szemüveges orvosnő figyelte a monitort. Közben néha igazgatni kellett a klipszet a nagy lábujján, hogy hiteles legyen a szívhang (aminek ki-kimaradása persze mindig kiváltott bennünk némi ijedtséget, pedig helyretéve a derótot, egyből jó lett).

Furcsa volt az orrából kilógó hosszú csövecske, ami elvileg a gyomrába vezetett (ezt azonban ellenőrízni kellett minden etetésnél egy kis levegőbefecskendezéssel, hogy bugyborékol-e a hasa). Ezen át lehetett beinjekciózni egy bivaly nagy fecskendőből az anyatejet. Három óránként 120 ml-t. Végül pedig egy kis mosóteát, hogy ne a tej legyen sokáig a csőben. Szédületes, milyen jól passzoló eszközök voltak mindenütt.

Amikor intravénás injekciót kapott, azt ún. "perfusor" géppel adták, amin be lehetett írni, hány ml-t nyomjon óránként. Ált. 250 volt beállítva, néha 20 vagy 15, de másnál láttam 300-at is.

Időnként kapott fájdalomcsillapítót is az egyik kezébe beszúrt valamibe, amibe hol be volt vezetve csövecske, hol meg le volt zárva. (Ezt aztán szombaton már kivették, amikor több napja nem volt már rá szükség).

2006. október 26.

Sokan a műtét utáni második napot tartják a legrosszabbnak. Valóban nem volt kellemes a mai nap, de azért nem volt rosszabb, mint a tegnapi. Közben talán kicsit felment a láza (38.1-re), de ez volt a legnagyobb baj. Néha megeresztett egy-egy mosolyt is. Láttuk, a másik magyar leányzó milyen vehemensen szedi ki magából a csöveket - Réka nagyon jól eltűrte ezeket, csak néha napján tört rá a kiszedősdi, de akkor sem vészes mértékben. A karjaira egy-egy cső van felhúzva, hogy könyökben ne tudja hajlítani a kezét, és egyrészt ne dugjon mindent a szájába, másrészt meg, hogy ne piszkálja ki az orrszondát.

Felrémlettek bennem kémiatanári tanulmányaim a laboratóriumi gyakorlatokról: itt is ilyesmik voltak. Feltölteni, benyomatni, elmosni, mindent milliószor és mégis figyelemmel.

Közben tanúi voltunk mindenféle nehéz eseménynek. Egy gyönyörű házaspárnak szemgolyó nélküli gyermeke született, és ez még hagyján, ott kellett hirtelen lélegeztetőgépre kapcsolni, ahol Réka is volt. Fájdalmas volt látni a sok gondterhelt vagy könnyes szemű orvost. Aztán megmaradt a kislány, és átvitték az intenzív osztályra egyéni megfigyelésre, úgyhogy már nem hallatszott többet a kedves "Macskák" dallam a felhúzókából. Végig láttuk itt a szüleit az ebédlőben, úgyhogy nem történhetett vele nagyobb baj. Egy másik kisgyerekhez, akinek a tüdejéből állandóan szivattyúzták a lét, Soha nem jött semmi szülő. Rossz volt ezt látni. De voltak olyan szülők is, akikről az utcán meg nem mondaná az ember, hogy milyen kedvesek a beteg gyerekükhöz.

A nap végére hullafáradt az ember, pedig nem is volt semmi extra, nem kellett kilométereket gyalogolni stb. Nem tudom, mitől fáradunk el ennyire. A családházban alszom, ma másodszor. Éjjel ugyan ír Bori, hogy menjek, de csak reggel érkezik az sms. Elég nehéz éjszaka volt, fél 2-ig tologatta Bori a síró Rékát.

2006. október 27.

A legnagyobb gondot az okozza, hogy talán vérrögök, egyebek időnként eltömítik Réka orrjáratait, amik pedig egyébként is rendesen el vannak torlaszolva (orrszonda egyikben, másikban egyméteres hosszúságú tampon összetekerve).
Valahogy azonban az orrszonda mellett tudott levegőt venni sokáig, kivéve mikor mégsem. Ekkor babakocsidöntés, hordozókendő-használat jön, és valamelyik általában meghozza a sikert.

A bioptron lámpát (ami egyébként nincs a kórháznak ezen a fertályán) időnként bevetjük, meg persze a Zelcsényi doktornő által felírt többféle golyócskát. Persze komoly lelkiismereti tétel, hogy rendesen megmosott, fertőtlenített kézzel történjen a szájba adagolás - durva lenne ilyen extra ügyek miatt vmi fertőzést összeszedni. Vigyázunk. Minden ajtó, sőt minden ágy mellett van olyan fertőtlenítő lé, ami egyből el is párolog, le se kell mosni. Boldog-boldogtalan azzal illatosítja a levegőt.

Azért mégiscsak telnek az órák. Reggel még látjuk a napkeltét a kör alakú épület megfelelő ablakából, este meg a napnyugtát egy másikból. A nővérek igen kedvesek; látszik rajtuk, hogy megbecsülik a munkájukat. Különböző a stílusuk: van, aki

megmutatja, hogy hogyan érdemes meghallgatni a gyomorszondát, másikuk meg odadörren, hogy azt őneki kell meghallgatnia.

Csodálatos, napsütéses pénteki nap. A családházba csak egy rövid időre megyek át, kiteregetni a mosott ruhát. Kisül, hogy nem csak a sajátunkat tettem a szárítóra.

2006. október 28.

Mára virradóra mindketten bent aludtunk, és jó volt ez így teljesen. Egy esti síráskor átpateroltak minket a játszószobába (ahol persze ilyenkor nem volt senki). Kicsit hideg lett reggelre, akkor önerőből átköltöztem a (szintén üres) (szociálped+)pszichológusi szobába. Később fedeztem fel, hogy (fontos!!!) van a radiátoron egy termosztát, amit esténként akkurátusan letekernek a házigazdák a "nem használt" szobákban.

Csak néhányszor volt afféle orrtömődős ébredés, de fájdalomcsillapítót már nem kapott Réka. Reggel kifejezetten jókedvűen ébredt. Sok hasznát vettük a homeós támogatásnak, pedig eleinte azt hittem, "mi a fenének megtámogatni ezt a sokpénzes hacacárét egyebekkel", de nem jól gondoltam. Így aztán a jósolt antibiotikum-okozta-hasmenés, az indián-arc (lila véraláfutások) nálunk nem következett be (vagy legalábbis messze nem olyan mértékben, mint másoknál láttuk képeken).

Valamennyi kapacitása van a nővéreknek, de nem több, mint amennyi maximálisan elvárható, és erősen épít a rendszer a szülők jelenlétére (akik persze örömmel teszik is a tőlük telhetőt, úgyhogy nincs is ebben semmi rossz).

A nővérek abszolúte csak a klasszikus orvoslást használják (tehát semmi homeopátia, semmi bioptron-lámpa; és kissé hamar adnak fájdalomcsillapítót minden szíre-szóra, amivel a társaink kisgyermekének gyomrát alaposan el is intézték - persze kérésre). Ezzel együtt le a kalappal előttük, mindig készségesek, kitartóak, germánosan pontosak.

Ma hétvége van (szombat), és ilyenkor erőteljesen visszaesik a kórházi üzemmenet. Pl. a reggelinél nem a megszokott "cetli alapján alapkaják, a többi fizetősen" megy, hanem egyszerűen nincs pénztár, és csak a cetlis tételek vásárolhatóak (amik egy emberre vannak tervezve).

Mindenféle eldugott zugokat keresünk, hogy ne riasszák fel más gyerekek vagy felnőttek Rékát a sírásból. Ma pl. a lépcsőházban "tettem le a kisszéket", és ott aludtunk jó húsz percet.

Olyan kedves, jó természete van Rékának! És aranyos szája, kicsit lefele konyulós, mint az olyan embereknek, akik úgy mosolyognak, hogy a vízszintestől inkább "domb" alakúra görbül a szájuk, mintsem medence-alakúra. Engem leginkább Fekete Andi kislányára emlékeztet Réka új arca.

Réka sokat játszik egy négylábú "lelógatóval", azokat próbálja megfogni. Elég frusztráló lehet, hogy nem tudja a megfogás után a szájába tenni ezeket. Egyébként sok egyszerű, apró "lelógó" dobja föl a hely hangulatát: csillag, hold, virágok. Otthon is kéne ilyeneket csinálni!

2006. október 29.

Vasárnap; jól indult a nap. Melegebb van kint is, meg a hálószobánkul választott játszószobában is. Aztán átmentünk a pszichológusi szobába, lámpázni. Óraátállítás van, egy órával többet gyógyulhat Réka az orvosok közelében. :)

10:30-kor épp alszik, úgyhogy egyedül mentem le a hetedik emeleti kápolnába misére. Kedves, 60 körüli német pap tartotta, kb. ilyennek képzelném Harry Pottert idősebb korában. Az orgonista néni pedig olyasféle volt, mint az az orgonista, akivel a "Felejtsd el Párizst" című film kezdődik, vagy mint Mary Poppins. Határozottan artikulálva bemondta előre az ének számát, kétszer is, mint a strandon a hangosbemondó. Megvárta, míg mindenki fellapozza, és utána indult csak az ének. A Sanctus-t még a prefáció előtt előkerestette a hívőkkel. A végén az egyik 40-es hölgy "kívánt" egy éneket, és az lett. Jó kis szél süvít a szép modern kápolna ablakai előtt - utalt is erre az atya ("...mint a Szentlélek"). Meg egyébként is voltak kedves kiszólásai a szerepéből, mintegy megosztotta, amin gondolkozik ("mit is mondhatnék...", "Valami idióta lelopta a Mária-szobor kezében levő gyermek Jézus fejét"). Utána az ajtóban kézfogással köszöntötte és pár szót mondott mindenkinek (kb. tizenketten voltunk, mint az apostolok; csak csonka-bonkábbak). Volt egy beteg is, ágyastul.

A mai étkezés is a tegnapihoz hasonlóan kicsit alulkalibrált, aminek a nap további részében lett egy rendkívül kínos következménye. Ugyan próbáltam ezt korrigálni a "pénzes" kávézóban való pótlással, de hiába.

Bori, Réka sétáltak egyet a környéken. Láttak 9 élő nyulat az egyik ház mellett az utcán szaladgálni.

A velünk egy szobában lévő agyonrózsaszínezett felszerelésű kislánynál itt volt a rokonsága (anya új hapsival, apa új nővel, nagyszülők), és annyi édességgel tömték meg, hogy már nézni is geil volt. A rendes kajákat nemigen ette meg a kislány. Nagy meglepetésemre az uzsonnára adott sütiket is sokan érintetlenül vitték vissza sokan a szintről. A kislány szülei ugyan nem vitték vissza, de egy harapás után ott hevert órákig a tányéron. Úgyhogy az egyiket végül fogtam, megettem.

Este átmentem a Familienhaus-ba ruhát cserélni, és nem volt kedvem bekapcsolva tartani a telefont. Csak másfél óra múlva, amikor is jött az sms, hogy a szobatársainkkal meglehetősen mufurcak Anettel+Gyurival, és olyanokat vettek ki német mondataikból, hogy ezek a primitív tahó magyarok, meglátszik, hogy kommunista volt az ország sokáig ... süti ...
Szóval lebukás van a sütivel, és valamit kéne tenni. Ráadásul az ápolóknak is szóltak (Tóbiásnak pl.).

Szerencsére volt az első napi bevásárlásról egy kis csomagolt mézessütemény, úgyhogy fogtam magam, megkérdeztem, beszél-e angolul a hölgy, és megvallottam, hogy én ettem meg a sütit, mert azt hittem, megmaradt, s hogy helyette hoztam ezt. Tóbiás is hallhatta ezt a helyrehozás-kísérletet. Gondviselésszerű volt, hogy ezt még akkor meg tudtam tenni, mert, mint kiderült, épp indultak haza. Fél perccel később már lekéstem volna azt a lehetőséget, ami igen durva lett volna. Így is maradhatott valami tüske a dolog után, de azért kedvesek voltak velünk a továbbiakban.

Aztán még egy fekete pont volt a magyaroknak e délután: Tóbiás szólt, hogy vigyék ki a magyar anyák a fejőgépüket az anyaszállásról, mert valaki pampogott, hogy zavarta őt az alvásban. Bori ugyan megmutatta Tóbiásnak, milyen csekély zajjal jár, de mégis el kellett onnan hozni.

Réka egész rendszeresen, három óránként evett.

2006. október 30.

Kissé hűvös lett éjjel a játszószoba, de kivételesen volt bent pótágy is, amin én aludtam, a piros ágyon meg Bori (lehet, hogy máskor is kaptunk volna pótágyat, de nem akartunk nyomulni). Reggel a hűvös miatt (?) korai volt a kelés, végül több tisztába tétel után újra elaludt Réka. Most kamatozott az óravisszaállítás - csak később lett szükség az általunk is bitorolt közös célú játszószobára.

Van egy malacpersely a kör alakú nővérpulton: "Ihre Spende hilft herzkranken Kindern" - "Az Ön adománya segíti a szívbeteg gyermekeket".

A karmerevítő cső elég sok gondot okoz (Borinak volt is egy ötlete a megjavítására - talán szabadalmaztatjuk egyszer). Kicserélésekor beakadt Réka ujja az orrszondába, de nem lett baja. Csak emiatt még inkább kellett figyelni, hogy minden étkezés előtt ellenőrízve legyen.

Ma vették le Réka orra alól a "bajusztapaszt" (Prool doktor tette, a magyar orvosok e héten szabadságon vannak). Szép lett az új szája! Több színű varrás is látszik, és a cikkcakkos technika is kivehető, ami elősegíti, hogy a növekedéskor minden irányú nyúlás meg legyen támogatva.

Este hosszasan tudunk Palkóval beszélni telefonon. Születésnapja van, a tizedik!

Tobias "nővérnek" igen megtetszett a Google Earth (illetve maps.google.com)-on látható műholdas felvétel a kórházról s környékéről, amit mutattam neki.

2006. október 31.

Lidike (a velünk levő másik magyar család kislánya) ma elhagyhatta az orrszondát. Egyelőre mi nem kívánkoztunk erre az állapotra, mert így nyugisabb éjjelt reméltünk (szinte álmában is meg lehet etetni). Ezzel együtt azért kezdte egész ügyesen használni a Habermann-etetőt, legalábbis küzdött vele, nem utasította el.

Többször tettünk sétát a kórház környékén. Este egy dallamot csengető sárga kacsafej ringatta álomba Rékát Bori ölében. Nagy-nagy szerepe van egy U alakú párnának, ami a fejbillegéseit tudja ellensúlyozni. Ha valaki hasonló helyzetbe kerül, mint mi, ajánlom a hozatalát! Sőt, repülőn is príma.

Meg tudtam nézni végre este jónéhány ismeretlen német szót a nálam lévő linuxos német szótárban (jdictionary).

Ma is a játszószobában aludtunk, most Bori az összetolt két kék játszódíványon, én a piroson. Éjszaka 4 körül váratlanul felébredt Réka, talán fázhatott, mert utána taknyos volt. Egy óra múlva sikerült csak visszaaltatni. Van egy éjszakás nővér, Judith, aki Borival igen kedves mindig. Hogy bírja ezt éjjelről éjjelre? Adventi naptárat is csináltak a gyerekeknek egyik alkalommal.

Voltak hajmeresztő esetek: egy 45 körüli német anya a ma műtött szájpadhasadékos kisfiát olyan nyugalommal hagyta ordítani (és a nővérek által vigasztalni) míg ő szép selyempizsamájában újságot lapozgatva nyugovóra tért (vagy épp cigizni ment délután), mint a pinty.

Elkezdtük Borival összeszedni, mennyi minden van, ami nem(csak) pénz kérdése, és ami jóvá teszi ezt a helyet. (Van példa arra, hogy magyar kórház is hasonló felszereltségű és mentalitású, mint ez, pl. ahol Réka született, a Szent Imre Kórház. Pl.

itt Münsterben is hatágyas szobák vannak, ami nem túl úrias. Azonban ki lehet jönni, ha valaki(t) zavar(unk).)

Bökszószerűen, amik "ingyen jók":

Az ápolónők, orvosok, takarítók nevei, képei a falon (egy másik osztályon még jobb: az előtér folyosóján, hogy már ott lehessen ismerkedni). De egyébként is bemutatkozik szinte mindenki, akivel először találkozunk; orvos, ápoló egyaránt. Rugalmas a napirend, nincs sikítófrász, hogy a nyolcas vizitre minden legyen ilyenolyan.
Takarítási "báránykák" rajzszögekkel vannak a faliújságon: mi van kész, mi nincs (pl. ha valami miatt foglalt egy szoba, és nem lehet sorrendben kitakarítani).
Fürdési mánia nincs. Míg ott voltunk, egyszer sem kellett fürdetni a gyermeket (igaz, a füleiben levő 1-1 tubus miatt vigyázni is kellett volna, nehogy belemenjen a víz). De azért mégis meglepett ez a helyzet a német precizitás sztereotípiájának tükrében.
Az épület alaprajzában vannak kör alakú részek, pl. a mi osztályunk ilyen volt, és itt - annak dacára, hogy ugyanannyi szoba volt, mint ahány fürdőszoba - minden szobára kettő jutott. Vajon hogyan? Úgy, hogy sorban jött: szoba, fürdőszoba, szoba, fürdőszoba, és mindegyikbe mindkét irányból be lehetett menni. WC is volt ezekben természetesen. Ily módon nem volt soha olyan, hogy ne jutott volna be az ember valamelyikbe. (Persze olyankor érdemes volt bezárni mindkét ajtaját.) Mindig állt készen néhány inkubátor, felmelegítve. (Bár ez valószínűleg máshol is így lehet.)
Kempingágyak, babakocsik állnak rendelkezésre. Ez utóbbiak sokféle változatban, mindenféle (pozícióra vonatkozó) igényt ki tudtak elégíteni, még a mieinket is.
A nővérek minden sírásra, sóhajra odamennek (ha nem is azonnal), pedig igen sok a tennivalójuk, adminisztratíve is. Minden betegnek vaskos füzete van, amit töltögetnek szorgosan. Nyilván nem lehetne másként nyomon követni, ki mit kapott, mire van szüksége, egyáltalán, hogy hol tart a gyógyulási folyamatban. Előfordult, hogy egy-egy gyereket kézbe véve történt az adminisztráció, közben ringatva valakit. Másrészt nem tangabugyi-kivillantóban rohangálnak, hanem visszafogottabb, fehér nadrág+póló egyenruhában. Persze csinosak itt is kellően.
Az anyukák otthon sütött sütiket is hoznak a játszószobába. Az, hogy a gyerekeknek a játék az életszükséglete, az teljesen be van kalkulálva a rendszerbe. A szülők sokat itt vannak, kifejezetten emiatt, meg van fizett "animátor" is, aki szervezi a kézműveskedést, társasjátékokat. Lehet teát, kávét főzni (perselyes módon) a szülőknek. A gyerekeknek alapértelmezetten is van kihelyezett ital, de több helyre, pirossal oda van írva, hogy ez nem a szülőknek, kísérőknek van szánva.
Az utcai kövek olyanok, hogy teljesen egy síkban vannak, így a kisebb kerekű babakocsikat is remekül lehet rajtuk tolni.

2006. november 1.

Mindenszentek. Ez most a kaja miatt döntő fontosságú, ugyanis ünnepnap lévén nincs sehol személyzet (vagy csak igen foghíjasan). Itt is csak két nővér ténykedett ma. Jött ugyan egyszer egyszer orvos, egy bohócdoktor is.

Ma számos kísérlet történt a kanalas, Habermann-kanáletetős vagy lyukasztott-cumis etetés megvalósítására, nővéri segédlettel is. Végül aztán csak az jött be, hogy Réka a klasszikus Habermann etetővel, a szája sarkába kapta a tejet. Nagy felismerése volt ma, hogy a száj evésre való (leginkább). Sok kínlódás vezetett eddig, mert mindenáron (álmában is) szopni vágyott, úgy mozgatta a nyelvét. De végül csak rájött, és megkönnyebbült e tudástól. Az orrszonda még bent van.

2006. november 2.

Az éjszaka úgy telt, hogy egyszer sem kellett (a már meglehetősen viharvert) orrszondán át adni a tejet Rékának. Mikor reggel ezt megmondtam az egyik nővérnek, szívbaj nélkül ott a folyosón lekapdosta a leukoplastokat Réka fejéről, végül kikígyózott az orrán át bevezetett slag, amin eddig jó adag tej lecsorgott a gyomrába.

Nyugis nap volt, sokat mászkáltunk. Negyed ötre mentünk Joos professzorhoz, aki aztán végül háromnegyedre ért oda, és ez a különbség pont elég volt Réka erőteljes kiakadásához (evésileg, amiben most meglehetősen labilis). Meg a pelenka is megtelt, úgyhogy minden baj elérte. De aztán helyreállt a béke.

Már egész otthonosan tájékozódunk az épületben. Az átvezető folyosók igen hűvösek, de ez nem rettenti vissza a németeket, hogy (akár műtét után) egy szál pólóban tologassák ott a delikvenseket. Saját gyereküket is igen lazán öltöztetik - úgy látszik, hideghez vannak szokva.

Este "Alle meine Mensche...(?)" [ltdrm m ffff m] csengő dallamra nyugszik el Réka az első éjszakai etetéskor. Pontosabban csak hittük, hogy etetésre vágyik, aztán jó sokáig tartó küzdelem lett belőle, mire kiderült, hogy nem is igen akart akkor enni. Két evéssel átvészeltük az éjszakát.

2006. november 3.

A varratok kiszedése altatásban történt, emiatt nem lehetett már reggel 4 után (sokkal) enni. Egész stramm módon viselte Réka a helyzetet. 7.45 helyett 8.05-kor lehetett menni a műtőhöz. Bori jobban emlékezett az odavezető útvonalra, mint a tanoncleányka. Odaértünk azért időben. Meglepett újfent, milyen hideg folyosókon lennének képesek a helyiek vinni a szerencsétlen beteget - ajánlatos felkészülni magánpokróccal (üzenet a következőknek).

20-25 perc alatt le is zajlott a varratkiszedés. Utána úgy bukott rá Réka a cumisüvegre, mintha nem lenne biztos abban, hogy

legközelebb is fog kapni. Kettővel benyomott, 200 ml körül. Utána nyugis reggeli, kedves pénztárossal. 11-re vissza kellett menni az anaszteziológus kérésére - addig pihegés, alvás, naplóírás, rég elmaradt borotválkozás. Délután kiengedtek a kórházból, négykor már az óváros hatalmas templomtornyát nézhettük, meg a MUKK-ban vásároltunk ajándékokat a fiúknak. 2006. november 5. városnézés, 2006. november 6. - készülődés, utolsó kontroll, 2006. november 7. hazautazás! ☺

Réka második műtétje (szájpadzárása) – 2007. június 12

Az első napok képeinek legjavát itt lehet megnézni.

Vasárnap délelőtt Bori édesapja autón vitt el bennünket Bécsbe (jó kis Haydn csemballó-CD-re alhatott Réka közben). Nagy nehezen sikerült átjuttatni a frissen kapott, szuper minőségű, ám polinom idő alatt összecsukhatatlan babakocsit a biztonsági vizsgálaton. A jégbe hűtött Augmentinre is csak lesett a vizsgáló, hogy ez meg milyen robbanószer?

Az Air Berlin járatával kényelmes délutáni időszakban (14:25-15:50, fél órával kellett csak korábban beérkezni) közvetlenül Münster(-Osnabrück) repülőterére jutottunk, átszállás nélkül. A terv az volt, hogy inkább legyünk sokáig ébren a repülőtéren, de az autóutat és a repülőutat aludja át Réka. Rögtön az elején kopársági érzésünk volt a repülőn: pl. nem tudtuk, mi a fizetős kaja, és mi az "alap", úgyhogy - mivel az első, kényelmes széksoron ültünk, nem láttuk a kicsiszoltabb technikát, mert tőlünk kérdezték először a szendvicskérésünket - mi inkább nem kértünk. A stewardess csodálkozó tekintetén utólag érzékeltük, hogy nem volt jó döntés, de akkor már odébb járt, és a becsatoltan tartandó biztonsági övtől korlátozottan nem tudtunk utánaszalatni, ordibálni meg mégsem akartunk, hogy "Élló, mégis kéne!".

Tűrhető volt a repülőút, még így is, hogy Réka nem aludt, hanem inkább nyűglődött. Ezen a járaton nem csináltak különösebb felhajtást a kisgyerek beszíjjazását illetően (azaz semmi övet nem adtak a számára); ez meglepő volt, mert a múltkor az alvó Rékát is addig nyektették a szabályos övvel, amíg fel nem ébredt, pedig előtte is teljesen fixen tartotta őt a hordozókendő.

Megérkezésünk után tömegközlekedve kb. egy bő órát utaztunk még (meg várakoztunk is 40-50 percet). 18.30 körül befutottunk a Familienhausba, ahol a hétvégén ügyeletes hölgy örömét fejezte ki, mert a magyarok általában Dortmundba mennek, és onnan autóval ide [ahogy a múltkor mi is], és ilyen esetekben jó későn (20 óra körül) szoktak megérkezni. A buszköltség összesen 16 Euró körül volt (ebben egy "bevásárlós" napijegy ára is bent van, ami alig drágább egy normál jegynél). Ez az ár még a drágább repülőjeggyel összevetve is versenyképes a másik alternatívával (Bp-Dortmund) szemben.

Vasárnap révén hiába tekertem el biciklivel (szemerkélő esőben) a Ratio hipermarketig, zárva volt, de szerencsére volt ott egy benzinkút is, ahol mirelit dolgokat (pl. fagyasztott zsemlét) meg sört, ivólevet, szappant stb. lehetett kapni, úgyhogy rendben lett minden.

Hétfő reggel kényelmesen megreggeliztünk (8-tól volt reggeli a Familienhausban), aztán átmentünk a vizsgálatokra és a betegfelvételre. Kedvesek voltak a már ismerős emberek (nővérek és pszichopedagógusok), a fiatal doktornő nagyon szivélyesen bánt velünk, és most nagyságrendekkel gyorsabban sikerült a vérvétel is. Tartottunk tőle, hogy Réka enyhe taknyossága és köhécselése gond lesz, de az öt napja szedett Augmentin azért nem volt nyomtalan: semmi rossz bacit (vagy erre utaló jelet) nem találtak az orrváladékban meg a vérben. "Ezen túl kell esni, mert ennél csak rosszabb lesz" - hangzott el az alapelv a régóta húzódó kisebb betegségek sorozatával (és a műtéttel) kapcsolatban a doktornőtől.

Voltunk az aneszteziológusnál felvilágosításon, meg fénykép is készült Réka jelen állapotáról (szintén sokkal ügyesebben, mint a múltkor). Seper doktor úrral ma nem találkoztunk, helyette egy fiatal orvos végezte el a rutinmunkát.

A délutáni alvás nem ment -- úgy látszik, túl sok volt a változatosság Réka számára. Bori viszont eljutott a Ratioba biciklin, és hozott egy csomó mindent.

Délután szabadidőnk volt (lehetett naplót írni :)), és este "otthon" is alhattunk mindannyian. A kertből nem hiányoztak a múltkor látott kacsák és nyulak, ám most egy szelíd fácánkakas is megjelent az ajtóban, ételmaradékért lesve. Korán elaludtunk, Réka is: a felborult alvási rendet itt pótolta, ami éppen jól jött a műtét reggele miatt.

Kedden 6.30-ra kellett a kórházban lenni. Az utánunk jövők számára megjegyzendő, hogy a nyugati torony bejárata (ahova menni kell, 18B emelet) csak 7-kor nyit, úgyhogy érdemes rászámolni tíz percet a kerülőre (a keleti toronynál ugyanis be lehet menni; az van távolabb a Familienhaustól).

7:30-ig téblábóltunk ott az osztályon. 6 órával a műtét előtt lehet utoljára szilárd ételt adni, 4 órával előtte tejet és 2 órával előtte vizet vagy teát. Ily módon szerencsések voltunk a korai időponttal, a 8 órai kezdettel. Sőt, ez igazából 7.45 volt, legalábbis akkor vették el tőlünk Rékát.

Szívmelengető helyzet volt ez a gyerekátadás. Az aneszteziológus előrejelzése szerint 30-40 másodpercig van csak ébren (nélkülünk) a gyermek, mert mihelyt lehet, az arcára teszik az altatómaszkot. Búcsúzáskor odatartották nekünk Rékát, adjunk puszit mindketten; utána pedig olyan arcmimikába, mókázásba kezdett a kerek szemüveges (idősebb) anaszteziológus, mint valami bohóc, és ez le is kötötte Réka figyelmét, abbahagyta a sírást. Bevitték a belső terembe. A drótháló üvegen keresztül még beláttam (és készítettem is egy képet), ott is kedvesen bántak vele.

Mint múltkor, most is egy étkezési jegyen osztoztunk ketten; azaz hazaszaladtam némi tegnapi maradékért, míg Bori beállt a sorba, és elkérte, amit lehet. Hoztam "otthonról" olvasnivalót Borinak (H.P.-t), meg német nyelvtant magamnak, és reggeli után vártuk a jelzést.

Egy altatóorvos 1-2-3 órát mondott a műtét tervezett idejére, azaz lényegében azt, hogy nem tudni a végét. Egyszercsak hozták a (velünk levitt) másik kisfiút, majd 11:11-kor mi is mehettünk. Valami információátadás elmaradhatott, valljuk meg, mert ezúttal nem kellett már bemennünk, hogy láthassuk Réka ébredését, hanem félig-meddig felébredten hozták (kedves középkorú doktor bácsi), és egyből mehettünk az osztályra. Azért örült Réka, hogy látott minket, ahogy ott próbálta kitámasztani le-lecsukódó szempilláit. Meg mintha a nyelvével is tapogatta volna, hogy mi a fene lett, de ez már lehet, hogy csak az én olvasatom.

Bori zseniális ötlete volt, hogy hozzuk el Magyarországról azt a "kacsát", ami az éjszakai el- és visszaalvásokkor zenélni szokott Réka fülébe, s amitől egyfajta otthonosság-érzése lett mindig. (A képek közt látszik is az a sárga.) Valóban, ez hatott is, mindig elnyugodott, mikor ezt meghallotta, és pont jókor tudtuk használni, a műtét utáni találkozás időszakában.

4-kor evett először (Beba 2 tejet adtak [nem feloldott tejport] a teába, azt kellett az orrszondán benyomni). Bori persze kibontakozott háromféle homeos szerrel, Apis mellifica, Arnica montana és ..... került elő megfelelő időközönként. Talán ennek is köszönhető, hogy igen jó állapotban volt már hamar. Messze jobban nézett ki, mint az ajakzárás után, és hát a múltkori sorstársunk (Anették) gyermekének állapotánál is jobbnak látszott.

Susan nővér addig ügyeskedett, míg egy mobil Perfusor infúziót beszerelt a babakocsi aljába, és mozoghattunk az antibiotikum-adás közben. Egy kisfiú játszott a játszószobában autókkal, azt nézte, meg egy oda-vissza guruló kis fajátékban gyönyörködött.

6 körül újra visszaaludt, és Borit is hagyta aludni. Sokat sírt az egyik szobatársa, úgyhogy gyakran átvonultunk a "pszichopedagógusi szobába". Amíg vigyáztam, volt nálam egy német szótár, és örömmel fejtettem meg (már a múltkor is) napokon át látott ismeretlen feliratokat. Igen tudom ajánlani az utánam jövőknek ezt a lehetőséget, mert az idő is megy vele, meg hasznos is, és hátráltatja a "hospitalizációt", kórházi elbutulást, meg javítja a biztonságérzetet, hogy lehet tudni a feliratok jelentését.

Seper doktor úr is megjelent, kedves volt, egy hétre jelezte előre az orrszonda kiszedésének időpontját. (ő az egyik itteni magyar orvos; Piffkó doktor úr a másik és egyben kettejük közt a főnök - ő végezte magát a műtétet.) Felajánlottam a német (+angol) nyelvű altatási tesztkérdéssorozat lefordítását, amit örömmel fogadott. Fogröntgent nem ajánlott készíttetni (amit Bori szeretett volna), mert, mondta, semmi terápiás vonzata nem lenne, ez úgyis változik még. Meg ha valahol nincs fogcsíra, azzal most úgysem lehet mit tenni. Megnyugtató volt a vele való beszélgetés. Nem jelentett gondot az a kis taknyosság és köhögés, ami jellemző volt Rékára az előző napokban. Kiderült, hogy most látta ő is először használni azt a vákuum-homokpárnát, amelyet be lehet tenni a műtendő gyermek alá, és amikor felveszi az alakját, akkor kiszívják a párnából a levegőt, aminek hatására "megszilárdul".

Bori elment vacsoráért (délben meg én voltam). Jó átélni, hogy "hoznak nekem valami meglepetésszerűt".

A szerdai nap annak jegyében telt, hogy délelőtt kiderült: túl kevés folyadékot kapott előző nap Réka, és kapnia kell infúziót. Sőt, a kézfején levő intravénás adagoló is felmondta a szolgálatot, úgyhogy a másik kezén kellett egy újat felszerelni. Ügyes fiatal doktor bácsi végezte el ezt, Réka jól tűrte (bár sírt azért egy keveset).

Van a szobánkban egy nehéz helyzetű Down-szindrómás kisgyerek. Az anyukája sokszor bekapcsol neki egy relaxációs zenét. Ez vette be magát a fülembe. Sok kemoterápiázott kopasz kisgyereket látni (volt is épp egy kiállítás a fényképeikről), de a szüleik nem tűntek nagyon szomorúnak. A down kisgyerekek egyenrangúként, jó állapotban vegyültek el a többi gyerekkel. Plakátok is felhívják a figyelmet a másság szépségére, valami olyan szöveggel pl., hogy a virágoknak is megvan a maguk növekedési ritmusa, nem egyszerre nyílnak. Így vannak ezzel a gyerekek is.

Egy ott lévő beteg kisfiúval közösen elkezdtek Rékáék egy közös autótoligálást. Vagy inkább babakocsinak nevezhető az a fajáték, amibe be is lehet ülni, de nyele is van. Hol Réka tolta és a kisfiú ült bent, hol fordítva.

Nehéz volt kitalálni, hogy (a felborult napirend eredményeképp) épp álmosság vagy éhség vagy unalom miatt sír Réka. Figyelni kell, mert a nővérek csak tippeket adnak, nem döntenek a szülők helyett. (Miből mennyit adunk stb.)

A plafonról lelógó tulipánokat leszedték, és helyette az évszakhoz jobban illő strandlabdákat szereltek föl a pszichopedagógusok. Látták, hogy Rékának mennyire tetszik, és nem szóltak semmit, csak azt vettük észre, hogy amikor az ágyához mentünk pár perc múlva, nála is ott volt egy ilyen strandlabda.

Végre kisütött a nap. Állítólag hetekig attól szenvedett mindenki, hogy nem bírt esni az eső, de most ezek a napok elég nyirkosak voltak. Délután át tudtunk menni a Familienhausba. Finom süti várta itt a belépőket. Réka altatásakor Bori látott vagy 12 nyulat (a szomszéd ház kertjében, ahol felnőtt sérültek laknak). Helikopter-leszállás ébresztette fel Rékát, meg aztán a kertészek kaszafenése. Horkol elég rendesen. Mondta a doktor, hogy néhány napig még be lesz dagadva az orrürege, nem megy át ott szabadon a levegő. Este még 3 órányi infúziót kapott Réka elalvás után. Bori megint székben aludt, ölében Réka.

A **csütörtöki nap** azzal telt, hogy amikor csak lehetett, eljöttünk az osztályról, és többször voltunk a kórházon kívül is. Ma is kapott Réka intravénás antibiotikumot, ami egy fél óra alatt megy be, és újabb negyedóra a mosó-sóoldat átnyomása. Ezt elég nehéz kibírni; Rékának néha kedve van húzogatni a kezéből kilógó kábeleket.

Bámulatosan alkalmazkodott a könyökcsőhöz (aminek elvileg az lenne a szerepe, hogy ne vigyen semmit a szájába). Képes volt egy poharat is odaügyeskedni a szája széléhez, meg a fülhallgatókábelt szépen szélesen kihúzva megrágdosni.

Az országban állomásozó török testvéreknek nem sok kisebbségi érzésük van. Annyira otthonosan be tudják magukat venni pl. a játszószobába, mintha az nekik lenne odaépítve. Finom sütik az asztalon, jön az egész család, a nők órákig eltársalognak (a fiatalok németül), és időnként megjelenik a kiérdemesült (férj) is, meg minden generációból férfiak és nők. A végén azért a nagymama (aki szinte az ezeregyéjszakából lépett elő) rendet rak. Látszik, hogy jól érzik itt magukat. Rendes a németektől, hogy ezen nem akadnak fönn, hanem tolerálják a jelenlétüket (mint minden egyéb másságot is).

Délután erősen eleredt az eső. A Familienhausban a kijáratnál levő fogason egyből feltűnt két szép esőkabát. Hátha valakinél nincs... Úgyhogy ily módon nem áztunk meg, míg eljutottunk a kórházig. Aztán este visszahoztam őket.

Néha megcsodáltam a német nyelv tömörségét. Pl. "Einfahrt - Freihalten". Csak ennyi. Magyarul kétszer ennyi szóba kerülne a "Bejárat, kérjük szabadon hagyni" felszólítás. Volt persze ellenpélda is, mint a belgyógyászat, ami németül két szó. Rengeteg, rengeteg esetben derül ki, hogy a magyar szóhasználat simán tükörfordítása a németnek. Pl. kérdőív (Fragebogen), földszint (Erdgeschoss), kizárólag (ausschliesslich), beugrani vki helyett stb. Kár nem tanulni németül - egy csomó minden

rejtetten benne van a magyarban, csak fel kell ismerni.

Este felé, mikor már kerestem a viszonylag kényelmesebb széket Bori éjszakai helyzete miatt, az egyik nővér igen határozottan bezavart a szobánkba. "Could you please go back to your room." Azt se mondta, miért, vagy kit zavarok ott a folyosón (mikor máskor mindenki ott élt). Valószínű valami nagy gubanc lehetett egy gyerekkel, mert később hangos sírást hallottam egy szomszéd szobából. Úgyhogy emiatt lehetett a kiürítés.

Judit nővér aztán adott Borinak egy klassz kihúzós ágyat.

Az esti lefekvés elég rázós volt. Egy kövér bácsi szeretett volna a játszószobában aludni, de Réka oly sokáig ott tevékenykedett, hogy (ideiglenesen) keresett más helyet. Közben egy török apa elkezdte nézni az Anglia-Olaszország meccset. Réka kreatívan kitalált egy igen hatásos, a környezetet két másodpercre garantáltan maga felé fordító aktust: egy erőteljes MEEEE kiáltást. Nem tudni, honnan vette az ötletet, de órákig nem lehetett abbahagyatni vele. A meccs egy-egy kommentárját is hatásosan szabotálta ezzel. A bácsi csak huncutul mosolygott rá.

Péntek. Réka ma már egész meredek kajákat is kapott a szondacsövén keresztül, pl. darált csirkecombot. Így alakultak a napi folyadékbevitelek: 200 ml, 810 ml, 855 ml, ma meg 950 ml.

Egyre jobban unja a kórházat a leányzó. Már-már úgy tűnt, valami baja van (pl. a nem mindig ellenőríztetett gyomorszonda vagy egyéb "egyszerűsítés" miatt). De aztán, amikor Bori megmutatta az eddig még meg nem csodált kivilágított mikulásokat+angyalokat az egyik falon, egyből elmúlt a baj. Szimplán unatkozott. De úgy tudta magát 20-30 másodpercenként hanyattdobni, mint akinek valami irdatlan belső fájdalma van.

Borinak hiányoznak a törökök; színt hoztak a kórházi életbe. Az egyik Down-kóros kisfiú is ma ment el. Irtó kedves volt Rékával, játszott vele kukucskálóst, simogatta stb.

Ma mostunk is. Az utánunk jövőknek javasoljuk legalább egy kevés fékezett habzású mosópor hozatalát. Natúr vízben is megy, de nem az igazi.

Jó volt látni a szobánk-beli egyik (rossz állapotú) kisgyerek apukáját, aki nagy-nagy szeretettel bánt a gyermekkel. Odahajolt, mindent elrendezett neki az éjszaka jobbá tételéhez. Együtt utaztunk a liftben, jól beszélt angolul, és mutatott egy másik kijáratot is az épületből, amit nem ismertem.

Este korán aludni tért mindenki. A Familienhausban még vacsorát csináltam és beszélgettem egy Dél-Afrikában élő belgával, aki német feleségével van itt a rákos gyermeke miatt. A mi helyzetünk kiscica farka az ő 25 millió Ft-nak megfelelő kezelési költségű, hét hónapig tartó, és ráadásul sokkal-sokkal reménytelenebb kilátásaihoz. A kezelés közben meg ingáznia kell Dél-Afrika és Németország között. Mondta is: "consider yourself lucky", szerencsésnek tekinthetem magam. Ez persze nem újdonság - sok nehéz betegséget láttunk magunk körül már eddig is.

Szombat. Reggel elég későn ébredtem fel, Bori egyedül etette meg Rékát, aki szinte végigaludta az éjszakát.

A hétvégi hangulat meglátszik a kórházon: nincsenek ambuláns betegek, szinte alig lézeng valaki itt-ott. 9 óra tájban az egyik nővérnek eszébe jutott, hogy már nem kell több infúziót kapnia Rékának, és zsupsz, ott a folyosón a kezemben tartott Rékából kiszedte az intravénás adagolót. Bori nagy örömére tetszőleges időre el lettünk engedve; nem is mentünk vissza, csak estefelé. Akkor viszont kaptunk egy kis ejnyebejnyét, hogy hol csámborogtunk egész nap, mert keresett valami orvos a Zahnklinikről (Fogászati klinika), mondván, hogy amióta itt van Réka, még egyszer sem látta fogászati orvos. Ez nem volt teljesen igaz, de valóban nem volt könnyű minket megtalálni, ha valaki szerette volna látni Réka szájpadlását. Ettől kezdve, ha nem voltunk ott, odatettem a mobil számunkat az ágyra, hogy megtalálhatóak legyünk, ha nagyon keresne valaki.

Sokat aludt napközben Réka, ami megnyugtató volt a gyógyulása szempontjából. Igazából csak az orrából kiálló cső mutatta, hogy itt négy napja történt valami, mert egyébként olyan volt Réka, mint máskor. Volt nálunk elég bébiétel meg joghurt, azt nyomattuk neki (a szó szoros értelmében) a szondán keresztül.

Végre rájöttem egy jó módszerre a gyomorszonda elszorítását illetően. (A lezárás vagy kinyitás előtt kell elszorítani pár pillanatra.) Nem szeretem a legvégén megtörni a csövet, mert ha mindig ott törjük meg, előbb-utóbb kárt szenved. Kicsit beljebb jobb elhelyezni a törést, majd ugyanazzal a (mutató)ujjal, amivel úgyis megfogom a kemény műanyagot a végén, oda lehet szorítani a hajlékony csövet. Így már biztosan nem mozog benne a folyadék, le lehet zárni a végét, és lehet újratölteni a ménkű nagy fecskendőt. (Akik először jöttek a kórházba, felnőttek, láttam a megrettenést az arcukon, amikor meglátták a kezemben ezt a 15 cm-es bitang nagy műanyag vackot. Biztos nem gondolták elsőre, hogy ebből kaját szokás adagolni.)

Lefordítottam a házirendet magyarra. A mostani változat elég gyengus volt - mint utólag kiderült, egy román illetővel fordíttatták le (nem hinném, hogy erdélyi magyar lehetett, mert annyira sok hiba volt a szövegben). Így most már sajnos semmi sem tompíthatja a magyar kollégák kihágásainak súlyát...

Bori kitalálta, hogy a megajándékozandó nővéreknek és orvosoknak túrótortát fog sütni. A felhőszakadások közti napsütéses időszakban, amikor Réka is aludt, elment a Ratioba bevásárolni.

Délelőtt megnéztem Réka összevarrt hasadékát a szájpadlásán. Jó masszívnak néz ki; bőven látszanak még az öltések, mint egy kötözött sonkán.

Réka lényegében itt tanult meg rendesen járni. Nagyon élvezi a nagy, sík terepeket, ahol rendes ütemben, nagy léptekkel lépdel. (Már otthon is kezdett kicsit botorkálni, de azok 3-4 cm-es lépések voltak.) Kedvence a lépcső. Ha néha mi nem is vennénk észre, hogy elhaladtunk egy ínycsiklandozó lépcső mellett, ő jelzi, és néhányszor fel- és lemegy. Szerencsére padlószőnyeg borít mindent (néhány részen), úgyhogy kellemes a séta (és az esés sem vészes). Réka nagyon kedves mindenkivel, idegenekre is ereszt egy-egy finom kis mosolyt.

Este még lefordítottam a jelentkezési űrlapot meg az étkezési kártyát. Különös ez az északi (és nyugati) este: 23 órakor még világos van.

Vasárnap nyugodtan indult minden. Még a fél 11-es evangélikus istentiszteletre is eljutottunk (Lukaskirche - ez egy kis buszmegállónyira van a Familienhaustól). "Gyerekmise" volt, amire szinte mindenki gyalog vagy (utánfutós) biciklivel jött. Az agapé asztalai már előre meg voltak terítve (és leborítva abrosszal) a templom előtt. Jó hangulatban telt az istentisztelet, fúvószenekarral(+orgonával), kórussal, gyerekek számára előkészített "lábnyomokkal" a padlón (e köré szerveződött ugyanis a mai beszéd: amikor nehéz az élet, csak "egy lábnyom látszik", mintha nem lenne mellettünk az Isten, pedig az az ő lábnyoma; olyankor az ölében visz. Volt két férfi és egy nő presbiter. Tele volt a templom, "éltek" a gyerekek, de valahogy mégis oda lehetett figyelni, és volt egy alapvető fegyelem (pl. előre kellett nézniük stb.). Rékát hamar kivittük, mert az alvásához azért túl nagy volt a zajszint. Jól jött a Simon Laciéktól kapott profi babakocsi; néha az esővédő része kellett; gyakran jól jött, hogy lehet a dőlésszögét változtatni, meg a kereket rögzíteni stb.

Mikor hazatelefonáltunk, és Mamóka hívta Jakabot, kedvesen hallatszott a telefonban: "Itt vannak a Papáék?!".

Kora délután végre elért minket Piffkó doktor úr is, pár szót váltottunk. Rendes tőle, hogy így vasárnap bejött; otthon talán épp aludtak gyermekei.

Hétfőn A délelőtt füldugó-csináltatással telt. 45 Euróért egy technikus (a pädaudiológián történő némi idő-elszerencsétlenkedés után) megcsinálta. Állítólag egy hasadékos hölgyet kellett volna megtalálnunk, de nem így történt. Érdemes telefonon előre egyeztetni az időpontot.

Bori csinált egy túrótortát a nővéreknek; örültek neki. Egy Pettson-os képeslapon összefoglaltuk köszönő szavainkat.

Bori nagy felfedezése: a Ratio bevásárlókocsijába 20 centes pénz is elég, nem kell 1 Eurós. Ez jól tud jönni "frissen befutó" magyarok számára.

Elsétáltunk a város közepén elterülő szép nagy tóhoz, melyen hajó is jár. A parton épp épült egy strandfürdő.

Réka teljesen jól vissza tudja adni dallamilag a hinta-palintát vagy a "Ne haragudj katona" éneket, vagy a

"nyuszi ül a fűben"-t. Sőt, a "tessék" dallamával szokta átnyújtani a dolgokat. Előbb énekel ez a lány, mint beszél.

Kedden

Gondot okozott, hogy nem tudtak elérni bennünket még telefonon keresztül sem. Mára virradóra ugyanis már a Familienhausban alhattunk, és csak déltájban kellett visszaérnünk a kórházba. Ez azonban 12:07-re sikeredett (addig ugyanis várost néztünk és ajándékokat gyüjtöttünk be a fiúknak), és ez az érkezés bizony későn volt.

Valahogy hiába adtuk meg a mobiltelefonszámunkat, foglaltat jelzett nekik. Bosszantó. Talán érdemes legközelebb előre kipróbálni, működik-e a +36.. vagy 0036.. kezdés.

Átmentünk a "Leitstelle B"-be, a B találkozási pontba (a fogklinikára), és ott Seper doktor úr még egyszer megnézte Réka száját, és elbocsátott minket.

Találtunk egy fantasztikus amerikai-görög nénit, Ann Keassopoulost, és sokat beszélgettünk vele. Pl. hogy ezeknél a különös németeknél a 37-re kiírt busz *pontosan* 37-kor jön, és hogy a holnap hazainduló lányával szeretne ajándékokat küldeni a 11 keresztgyermekének. S hogy ő is megtalálta azt a Mukk boltot, amiben mi is vásároltunk a fiúknak ezt-azt (s ahol némi murrmurr után sikerült elsóznunk a hozott 500 Eurós bankjegyet).

Végeztem az altatás előtti felvilágosító füzet (lényeges részeinek) fordításával, és feltettem (egyebekkel együtt) a www.osb.hu/z/ung.zip helyre. Bár még nem tudtam kihasználni a házban meglevő WLAN hálózatot; én még a 0019231770 hívásával (bármi lehet a login név és a jelszó) fizetősen használtam az internetet.

Szerdán reggel jó időben felkeltünk. A fiúknak hazaviendő fecskendők egyikét Réka a saját orra felé nyomogatta, mutatva, hogy felfogta, hogy pár napja még ilyenből oda ment valami (kaja). Egyszer már tömködte Bori orrába is a fecskendőt.

A délelőtt folyamán takarítással, csomagolással készültünk az útra, no meg a kacsák megetetésével, akik továbbra is jelen voltak szobánk ablakánál. Rékának nagyon tetszett a Teletubby-s film, Tinky Winky és társai. Megbabonázva nézte őket.

A 13:10-14:30-as Air Berlin járattal utaztunk (Münster-Osnabrückből Bécsbe).

Réka jó kedélyben, vígan fejlődik azóta is, mi pedig örülünk, hogy Münsterben járhattunk.

Horányi Bori (horanyi.bori@freemail.hu) – Szabó Zoltán (zol@osb.hu)